

Om de gamle Landformer siges, at de forskellige Modenhedsformer forgaar efterhaanden, saaledes at Bjærgenes Relief stadig bliver svagere. Floderne, som nu modtager Affald i ringere Mængde og finere kornet, fordyber deres Lejer saa meget, at de kun netop med svag Strøm kan naa Havet. De Strøg, der besidder blødere Sten- eller Jordarter, bliver til jævne Lavlande, og selv de, der besidder de haardere, fremtræder kun som lave Bølgninger over Overfladen. Herved forsvinder efterhaanden det Sammenhæng mellem høje Former med modstandsdygtig og lave Former med eftergivende Struktur, som er saa karakteristisk for den modne Tilstand, og der opstaar en Stette med næsten ingen fremtrædende Former og i hvilken de forskellige Strukturer ligelig er forsvundne. Er Landskabet af betydelig Udstrækning, og de langsomt flydende Strømme lange, saa kan Højden ved deres Kilder naa nogle hundrede Meter, men jo længer de bortførende Kræfter har virket, desto lavere bliver Landet.

Det følger af det foregaaende, at de enkelte Dele af et Landskab indbyrdes staar i systematisk Afhængighed paa ethvert Tidspunkt indenfor Erosionscyklen (Korrelation), derhos, at enhver Del gennemgaar en bestemt Række af Forandringer i de forskellige Tidsafsnit af samme. Det samme gælder for den marine Erosionscyklus, den glaciæle o. s. v.

Selvfølgelig maa der ogsaa tages Hensyn til, at enhver Erosionscyklus kan blive afbrudt ved en eller flere nye Hævninger eller Sænkninger eller ved Vulkaner, og i Overensstemmelse hermed skildres videre i Bogen de Forekomster, der viser sig ved Betragtningen af Sletterne og Plateauerne, Højlandet og Bjærgene, Vulkanerne, Floderne og Dalene, Affaldet, Landformerne i det aride og i det nivale Klima og sluttelig Kysterne.

Enhver der læser Bogen, der ganske vist ikke altid er særdeles let fattelig, vil utvivlsomt faa et stort Udbytte af den, og den kan saaledes anbefales paa det bedste. Mange Illustrationer af belærende Art findes i den.

Den anden af de ovenfor nævnte Bøger indeholder de Forelæsninger, som Professor Davis holdt for studerende ved Berlins Universitet i Vintersemestret 1908/09, og de foreligger nu omformede i den nævnte Bog ved Privatdocent Dr. A. Rühl ved det samme Universitet.

Bogens Indhold svarer til den foregaaendes;

men de der omhandlede Problemer er her behandlete endnu langt mere udførligt og forøgede med flere, saaledes at alle de vigtigste Forekomster i Landenes Overflader her findes omstændeligt belyst, ledsagede paa Grundlag af den nærmest ved Davis indførte forklarende Metode af Illustrationer, i Bogens forskellige Kapitler, der omhandler Geografiens Væsen, Erosionscyklen, Sammenstilling af Teori og Kendsgerninger, Udvidelse af det deduktive Schema, simple Strukturer, udviklede Strukturer, samt Bjærgene, vulkanske Former, den aride Cyklus, den glaciæle Cyklus og den marine Cyklus.

Til alle Kapitlerne er der knyttet Literaturhenvisninger, og næsten til dem alle Anvisninger paa praktiske Øvelser for de geografistuderende¹⁾ angaaende de i dem behandlede Forhold.

Ikke mindst lærerige er tillige de flere Steder i Bogen fremsatte omstændelige Udviklinger angaaende, som Forfatteren kalder det, Iagttagelser og Samlinger af Kendsgerninger og den heldigste Form for Foredrag eller i Bogform givne Fremstillinger af geografiske Forhold (se saaledes S. 338 ff, 379 ff og 545 ff.)

Flere Steder findes ogsaa baade lærerige og interessante Sammenstillinger af Beskrivelser, forfattede paa den hidtil mest gængse, saakaldte empiriske Maade, og paa den her i Bogen benyttede forklarende Maade, og denne sidste vil i Almindelighed have Fortrinet, forudsat rigtignok, at de, som skal have den fulde Nytte af Beskrivelsen, har gjort sig fortrolige med de ikke faa tekniske Udtryk, som den vanskelig har kunnet undgaa at benytte.

Kristiania Geografi: med et Tillæg: Kristiania set fra Sporvogn og to Karter af Dr. Hans Reusch. I Kommission hos T. O. Brøgger, Kristiania, 8°, 52 S.

Efterhaanden som Storstæderne i de forskellige Lande udvider sig, breder sig over store Arealer, indeslutter i sig en Befolkning, der her eller der tælles i Millioner, nødes Geografen til at behandle saadanne tæt tilpakkede Jordarealer i Monografier

¹⁾ Davis og Professor ved Universitetet i Utrecht K. Oestreich har særskilt udgivet »Praktische Übungen in physischer Geographie« hos B. G. Teubner i Leipzig 1012.

for sig. Der bliver Trang til en ny Art Geografi, nemlig Storbyens Geografi. Ved Kongressen i Genf 1908 traadte den bekendte Geograf, Professor Eugen Oberhummer, i Skranken for saadanne Arbejders Fremme, og det kan ikke nægtes, at der her ligger en Virksomhed, som Geografen maa tage sig af. Ligeledes har den bekendte amerikanske Geograf, Professor Davis, slaaet til Lyd herfor i Philadelphias geografiske Selskab, og grundig som han er, gaar han meget vidt i sine Fordringer til Angivelsen af de forskellige Storbyfænomeners Afhængighed af de lokalgeografiske Forhold.

Livets og dets Afhængighed af de geografiske Forhold er det Geografernes Sag at klare, saavel for Storbyens som for den øvrige Jords Vedkommende. I de store Stæder danner der sig ikke alene et særegent Klima, særegne Mennesketyper etc. forskellige fra det omgivne Lands, og Dannelsen af disse særegne Forhold og Fremtoninger er ikke blot noget, alle Byer har fælles, men de reguleres eller er i deres Fremkomst og Udvikling afhængige af visse lokale geografiske Forhold, der paatrykker dem et særligt Stempel for hver Stads Vedkommende.

Den bekendte norske Geograf, Dr. Hans Reusch, har i ovennævnte Værk søgt at give en Kristiania Geografi, og dette er lykkedes godt for ham. I en sammentrængt Form gives os en Oversigt over Byen i topografisk og orohydrografisk Henseende, dens Historie, Befolkning, Klima, de enkelte Bydele, Sporvognslinjernes Betydning for Udviklingen, og hvorledes og hvorhen Byen muligvis i Fremtiden vil brede sig. I sine Beskrivelser tager Forfatteren overalt Hensyn til de givne geografiske Forhold og viser, hvorledes Udviklingen har været afhængig af disse. Illustrationerne er særdeles gode, og de vedføjede Kort klare og tydelige. Der mangler en væsentlig Ting paa de sidstnævnte, nemlig Kurver. Saadanne burde ikke savnes. For Bogens Vedkommende som Geografi betraget er de vigtigere end de mange Gadenavne.

Ole Olufsen.

Anuario del Instituto Geografico Militar de la Republica Argentina. 2 Vol., Buenos Aires 1913.

I en Anmeldelse af et tidligere Bind her i Tidsskriftet af ovennævnte Værk har vi gjort op-

mærksom paa den Dygtighed og Energi, hvormed der i Argentina arbejdes for at bringe Landets Kortlægning fremad, et Arbejde hvis Nødvendighed for Økonomi og Kultur ikke behøver nærmere Paavisning. Nærværende Bind giver som dets Forgængere en detailleret Beskrivelse af de sidst foretagne Arbejder og den Maade, hvorpaa de er udførte, og det indeholder en stor Samling Kort, der dels giver Oversigt over Triangulationen langs Parana og dels er helt udført som Specialkort. Desuden indeholder Værket Oplysning om 1 Millionskortets Fremskriden, en Del Terræn-Illustrationer og en Oversigt over fremmede Landes Kortvæsen. Det er i det hele et Værk, Geografen bør holde sig à jour med.

Ole Olufsen.

New Guinea. Oplevelser af R. von Holstein-Rathlou, Premierløjtnant. H. Hagerups Forlag, København 1914.

Den vældige Ø New Guinea, der er delt imellem Holland, Tyskland og England, hører til de mindst kendte eller for Størstedelens Vedkommende til de ganske ukendte Egne paa Jorden. Først i de senere Aar har Opdagelsesrejserne ogsaa her taget fart. Saaledes vil de, der følger med i Tidsskriftet van het »Koninklijk Nederlandsch Aardrijkskundig Genootschap«, se, at Bidragene til Kundskaben om den hollandske Del af Øen flyder ret rigelig. Ligeledes gøres der ogsaa Anstrengelser fra tysk og engelsk Side for Udforskningen, der dog hindres meget af det usunde Klima, udstrakte Urskove, rivende Floder, vanskelige tilgængelige Bjerge og en paa sine Steder fjendtlig eller vanskelig omgængelig Befolkning.

Det er imidlertid saa lidt, man endnu ved om Øen, at man maa være taknemmelig for ethvert Bidrag til Kendskaben om den.

Forfatteren af nærværende interessante lille Rejseværk pretenderer ikke at være Opdagelsesrejsende eller Geograf. Han har gjort Turen i Forretningsøjemed, men om selve dette Øjemed faar man ikke megen Besked, hvilket vel heller ikke har været tilsigtet, siden Undertitlen er »Oplevelser«.

Før Oplevelserne giver Forfatteren en kort Oversigt over Naturforholdene: Terrænforhold, Klima, Vegetation, Dyreverden og Befolkning, hvorefter følger en livlig Beskrivelse af de Oplevelser, For-